

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **Sdružení Stop Genocidě** se sídlem Praha 5, Hlubočepská 85/64, v řízení zastoupeného Mgr. Stanislavem Hykyšem, advokátem se sídlem Pardubice, Zelená 276, proti žalovanému **Magistrátu města Havířova** se sídlem Havířov-Město, Svornosti 86/2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2.7.2013 č.j. OVV1/56559/13/VŽ, ve věci zákazu shromáždění,

t a k t o :

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

A.

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla zakázána shromáždění oznámená žalobcem na den 3.9.2013 – 4.9.2013 na veřejném prostranství v blízkosti středních škol

(Hotelová škola a Obchodní akademie Havířov s.r.o., Havířov-Podlesí, Tajovského 1157/2).

Napadeným rozhodnutím žalovaný zakázal shromáždění (jejichž místa konání byla žalobcem označena jen jako „OA Havířov“), když mu bylo z úřední činnosti známo, že se jedná o společný areál hotelové školy a obchodní akademie se společným vchodem. Žalobce oznámil, že při shromáždění budou použity billboardy o velikosti 2x1,5m, které žalovaný zná již z dřívějších akcí pořádaných žalobcem (jakkoli jejich specifikaci žalobce k oznámení nepřiložil. Jedná se o fotografie lidského utrpení v barevném provedení, obsahující srovnání umělých přerušení těhotenství s genocidou a s praktikami národního socialismu. Žalovaný se při svém rozhodování zabýval zásahem shromáždění v oznámené formě do práv jiných osob (dětí, rodičů, pedagogů) a s ohledem na předchozí zkušenosti ze shromáždění žalobce o tom, že žalobce pořádá svá shromáždění cíleně v blízkosti škol se záměrem přímé konfrontace dětí s obsahem drastických, šokujících a naturalistických fotografií na informačních panelech, vyhodnotil, že zjevným záměrem je zasažení dětí formou uvedené prezentace potratů, jako nejslabší a nejovlivnitelnější složky populace; shromáždění by tak mohla drasticky zasáhnout do práv dětí mladších 18 let i do práv jejich rodičů. V posuzovaném případě se s ohledem na současné umístění školy, školní jídelny a dětského hřiště jedná o lokalitu se značnou koncentrací dětí do 18 let, které při cestě do/ze školy a do/z jídelny (kde se stravují i děti z víceletého gymnázia), o hřišti nemluvě, nebudou mít možnost se uvedeným billboardům vyhnout a budou tak s fotografiemi na nich umístěnými přímo konfrontovány. Navíc i okna školy směřují na předmětné prostranství. Žalovaný přitom opětovně zdůrazňuje drastičnost předmětných vyobrazení, právo rodičů dětí na volbu formy, jak seznámit své děti s problematikou potratů.

Žalobce namítá porušení čl. 17 a 19 Listiny základních práv a svobod (publ. pod č. 2/1993 Sb., dále jen „Listina“) a čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“), kdy má za to, že pojmovou součástí a účelem shromažďovacího práva i obrazem – žalobcovými informačními panely. Informační panely podle žalobce projevují názor, že ve společnosti ani v právním řádu ČR není respektována ústavní záruka ochrany nenarozeného života (čl. 6 odst. 1 Listiny). Zdůrazňuje účinnost zák. č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství, který pochází z doby protiprávního a zavrženíhodného komunistického režimu (zde žalobce odkazuje na zák. č. 189/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu) a dovoluje stále usmrtit nenarozené dítě do 12. týdne těhotenství k pouhé žádosti matky. Pokud informační panely vyvolaly dříve negativní reakce, byly použity v rámci morálního kontextu a společenské diskuse k otázce interrupcí. Kontext předmětných informačních panelů odsuzuje násilí páchané na člověku obecně, nikterak násilí nepropagují, nepředstavují ani hrubé zneuctění lidské důstojnosti nebo popírání lidských práv. Skutečnost, že informační panely prezentují odlišný názor na společenskou přijatelnost umělého přerušení těhotenství, než je ta, z níž vychází platná právní úprava a kterou sdílí i většinová populace v Havířově, ani jistá provokativnost předmětných informačních panelů neodůvodňují zásah do svobody projevu. Čl. 10 Úmluvy chrání nejen myšlenky a názory přijímané pozitivně, ale i myšlenky a názory provokující, šokující či znepokojující. Výjimky z ochrany poskytované čl. 10 Úmluvy je třeba vykládat restriktivně, kdy ve sféře politických projevů a společenské debaty o otázkách veřejného zájmu je prostor k omezení svobody projevu malý [zde žalobce odkazuje

na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (jeho rozhodnutí jsou přístupná na www.echr.coe.int – pozn. soudu) ve věcech č. 23118/93 Nilsen & Johnsen, č. 29032/95 Fedek či č. 26682/95 Sürek). Otázka umělého přerušení těhotenství je podle žalobce nepochybně legitimním tématem společenské diskuse, jakkoli jde přitom o téma ve své podstatě kontroverzní, vyvolávající emoce a polarizující (pravděpodobně i v budoucnosti) společnost vzhledem k výraznému etickému, morálnímu, hodnotovému a světonázorovému kontextu. Žalobce dále odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (jeho rozhodnutí jsou přístupná na www.nssoud.cz – pozn. soudu) ze dne 31.5.2012 č.j. 7 As 48/2012-14, kdy jednání obdobné žalobcem ohlášenému shromáždění (dokonce i s totožnými informačními panely) bylo posouzeno jako nikoli nemravné, natož pak nemravné kvalifikovaně (objektivně pohoršlivé pro většinu společnosti). Po obsáhlé citaci uvedeného rozhodnutí žalobce dovozuje, že povaha otázky přípustnosti umělého přerušení těhotenství přímo vybízí kostrým a ve své podstatě neřešitelným kontroverzím, jak tuto otázku společensky regulovat. Jednotlivci proto mají podle žalobce právo hájit své přesvědčení v otázkách tohoto typu intenzivními, šokujícími až „pobuřujícími“ způsoby a působit tak na jiné ve snaze prosadit svůj názor (samozřejmě pokud se neuchýlí k nepovoleným, zejm. násilným či fyzicky nebo intenzivně psychicky obtěžujícím způsobům). Žalobce připouští, že fotografie obsažené na jeho informačních panelech jsou krvavé, drastické, pro některé za hranici dobrého vkusu a jejich shlédnutí může vyvolávat nepříjemné pocity; přesto je však nelze považovat za obecně nemravné. Žalobce zdůrazňuje, že násilné krvavé scény se běžně a legitimně objevují ve výtvarném umění, kinematografii, zpravodajství, dokumentaristice, nevyhnou se jim ani některé druhy sportovních přenosů (např. u bojových sportů). Žalobce má za to, že žalovaný přistoupil k zákazu shromáždění zcela účelově, bez konkrétních důvodů a v odůvodnění se omezil na fráze typu „souvislá zástavba“ či „lokalita s vyšší koncentrací dětí do 18 let“ – z takových důvodů by bylo podle žalobce možno zakázat jakékoli shromáždění kdykoli a kdekoli. Žalobce dále namítá, že bylo povinností žalovaného zvážit postup dle § 8 zák. č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“), tzn. navrhnout žalobci konání shromáždění na jiném místě nebo v jinou dobu.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. Ve svém vyjádření argumentuje obdobně jako v napadeném rozhodnutí, kdy se odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30.10.2012 č.j. 2 As 104/2012-35, Sb. NSS č. 2755/2013. Má za to, že postupoval plně v intencích závěrů Nejvyššího správního soudu, kdy dovozuje, že předmětné shromáždění by zasáhlo do práv dětí garantovaných Úmluvou o právech dítěte (publ. pod č. 104/1991 Sb.). Žalovaný dále uvádí, že při oznámení shromáždění žádal žalobce, aby svá shromáždění neumísťoval do blízkosti škol a uspořádal je jinde. Žalovaný je proto přesvědčen, že pokud by nyní využil možnosti podle § 8 Zákona (která však podle žalovaného není jeho povinností), nebyl by tento návrh žalobcem akceptován.

B.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

C.

Krajský soud považuje na prvním místě za nutné korigovat názor žalovaného, že ust. § 8 Zákona představuje pro správní orgán postup, který je možný, nikoli povinný.

Podle § 8 Zákona úřad může s ohledem na místní podmínky nebo na veřejný pořádek navrhnout svolavateli, aby se shromáždění konalo na jiném místě nebo v jinou dobu.

Podle poslední judikatury Ústavního soudu (jehož rozhodnutí jsou dostupná na nalus.usoud.cz) možnost daná správnímu úřadu představuje prostor pro tzv. správní uvážení. Správní uvážení pak nesmí vést k nepodloženým rozhodnutím a nesmí vést k libovůli orgánů, které rozhodují ve správním řízení. Již z jazykového výkladu je přitom jasné, že správní uvážení je úvahou, a nikoliv naopak aplikací dispozic právních norem s kazuistickými hypotézami. Správní uvážení probíhá vždy v mezích stanovených ústavním pořádkem, příslušnou právní normou či podle základních zásad právních, jimiž je ovládáno rozhodování správních orgánů (srov. např. nálezy ze dne 12.12.2012 sp. zn. Pl. ÚS 31/08).

Z uvedeného vyplývá, že při prostoru pro správní uvážení musejí být při rozhodnutí správního orgánu o tom, zda přistoupí či nepřistoupí k mu dané možnosti být řádně vyhodnoceny veškeré okolnosti případu. Úvahy správního orgánu, proč dané možnosti využil či nikoli, pak musejí být účastníku řízení sděleny prostřednictvím odůvodnění správního rozhodnutí (§ 68 odst. 3 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, aplikovatelných s ohledem na § 16 Zákona i zde).

Krajský soud se proto zabýval otázkou, zda je napadené rozhodnutí přezkoumatelné z pohledu objasnění přístupu žalovaného k volbě možnosti navrhnout žalobci konání shromáždění jindy či jinde.

Jakkoli taková úvaha žalovaného není v napadeném rozhodnutí obsažena výslovně (k doodůvodňování rozhodnutí v tomto ohledu, jak jej žalovaný činí ve vyjádření k žalobě, soud s ohledem na § 75 s.ř.s. nepřihlíží), její základ v napadeném rozhodnutí nalézt lze. Žalovaný totiž v napadeném rozhodnutí dovodil, že žalobce cílí pořádání svých akcí právě do blízkosti škol v záměru přímé konfrontace dětí s obsahem drastických, šokujících a naturalistických fotografií, kdy záměrem je právě zasažení dětí. Právě pro narušení práv těchto dětí a jejich rodičů pak shromáždění zakázal. Z uvedené úvahy implicitně vyplývá, že žalovaný k volbě postupu dle § 8 Zákona nepřistoupil, když bylo evidentní, že žalobce směřuje svá shromáždění právě do blízkosti škol a jakékoli jiné místo odporuje skutečnému účelu shromáždění.

Krajský soud na tomto místě zdůrazňuje, že závěr žalovaného o tom, že žalobce směřuje svá shromáždění právě do blízkosti škol a jakékoli jiné místo odporuje skutečnému účelu shromáždění, žalobce v žalobě nikterak nenapadá.

Za této situace krajský soud uzavírá, že přestože explicitní úvaha o nemožnosti postupu podle § 8 Zákona v napadeném rozhodnutí absentuje, žalovaný s ohledem na shora uvedené skutečnosti nepochybil, pokud žalobci uspořádání shromáždění jindy či jinde žalobci nenavrhl, neboť takový postup by byl zjevně jen zcela samoúčelným a formálním.

D.

Dále se krajský soud zabýval otázkou, zda lze přisvědčit žalobci v tom, že žalovaný se při svém rozhodování omezil jen na floskule typu „souvislá zástavba“ či „lokalita s vyšší koncentrací dětí do 18 let“.

Krajský soud v této souvislosti opakuje zjištění žalovaného obsažená v odůvodnění napadeného rozhodnutí - v posuzovaném případě se s ohledem na současné umístění školy, školní jídelny a dětského hřiště jedná o lokalitu se značnou koncentrací dětí do 18 let, které při cestě do/ze školy a do/z jídelny (kde se stravují i děti z víceletého gymnázia), o hřišti nemluvě, nebudou mít možnost se uvedeným billboardům vyhnout a budou tak s fotografiemi na nich umístěnými přímo konfrontovány; navíc i okna školy směřují na předmětné prostranství.

Tato zjištění žalovaného pak mají oporu v obsahu správního spisu. Z něj soud zjistil, že žalobce sám oznámil místo konání shromáždění jako „*veřejná prostranství v blízkosti těchto středních škol v Havířově: OA ul. Tajovského*“; žalovaný dále vycházel ze sdělení ředitelky Hotelové školy a Obchodní akademie Havířov s.r.o. o tom, že se jedná o společnou budovu hotelové školy a obchodní akademie se společným vchodem, školu navštěvují děti do 18 let. Dále vycházel žalovaný z poznatků zjištěných v souvislosti se shromážděními žalobce konaných 14. – 17.5.2013, kdy ředitelka Hotelové školy a Obchodní akademie Havířov s.r.o. po těchto shromážděních v e-mailu adresovaném žalovanému zdůrazňovala též skutečnost, že v přilehlé školní jídelně se stravují i žáci víceletého gymnázia nacházejícího se na ul. Studentské (cca. 160 žáků denně).

Soudu je dále z jeho činnosti známo, že ul. Tajovského se v Havířově nachází v místní části Podlesí, v místě husté sídlištní panelové zástavby z 80. let 20. století. Z napadeného rozhodnutí je přitom evidentní, že z místní znalosti vycházel i žalovaný při svém rozhodování.

Z uvedeného je evidentní, že žalovaný se neomezil na slovní spojení „souvislá zástavba“ či „lokalita s vyšší koncentrací dětí do 18 let“ jako na pouhé floskule či fráze, ale naopak vycházel z místní znalosti a z řádných konkrétních zjištění, jak jsou obsahem správního spisu. Jeho závěry vyjádřené slovními spojeními „souvislá zástavba“ či „lokalita s vyšší koncentrací dětí do 18 let“ nelze vykládat izolovaně (jak se o to pokouší v žalobě žalobce), ale právě a jen s přihlédnutím k celému obsahu napadeného rozhodnutí a správního spisu.

Ve světle všech shora uvedených skutečností krajský soud aprobuje závěry žalovaného, že místo oznámeného shromáždění se nachází v souvislé zástavbě, když se jedná o lokalitu s vyšší koncentrací dětí do 18 let.

E.

Obsah informačních panelů žalobce je mezi účastníky řízení nesporný a vyplývá i z žalobcovy přílohy k oznámení shromáždění. Jedná se přitom o billboardy totožné s těmi, jaké byly použity při dřívějších shromážděních žalobce, což je opět mezi účastníky nesporné.

F.

Co do posouzení merita věci se krajský soud řídil následujícími úvahami.

Právo pokojně se shromažďovat je zaručeno v čl. 19 odst. 1 Listiny. Toto právo lze podle odst. 2 citovaného ustanovení omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy. Obdobnou úpravu obsahuje čl. 11 odst. 1 Úmluvy. Limity shromažďovacího práva pak jsou dány čl. 11 odst. 2 Úmluvy, dle něhož na výkon práv dle odst. 1 nemohou být uvalena žádná omezení kromě těch, která stanoví zákon, a která jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Tento článek nebrání uvalení zákonných omezení na výkon těchto práv příslušníky ozbrojených sil, policie a státní správy. Právo na svobodu shromažďování není právem absolutním. Určité zásahy do něj jsou přípustné, pakliže splňují podmínky stanovené ve druhých odstavcích citovaných článků. V souvislosti s citovanými ustanoveními je nutné zdůraznit, že na právo shromažďovací se vztahuje výrazně více limitačních klauzulí než u jiných článků (k tomu viz blíže Kosař, D. in Evropská úmluva o lidských právech. C. H. Beck. Praha: 2012, s. 1102).

S žalobcem lze souhlasit potud, že otázka potratů je ožehavá a jako taková má být podrobena celospolečenské diskuzi. Podobně není jisté na závalu ani to, pokud shromáždění bylo svoláno za účelem změny platné legislativy. Apel na změnu zákona bezesporu sám o sobě není protizákonný a není tedy důvodem pro rozpuštění shromáždění. Konečně lze ještě – alespoň v obecné rovině – s žalobcem souhlasit tam, kde namítá, že otázka potratů je otázkou, která je sama o sobě kontroverzní, a proto do jisté míry i samotná diskuze nabízí použití nekonvenčních metod. Pozornost poutající forma shromáždění sama o sobě nemůže být důvodem k rozpuštění shromáždění. Během shromáždění je rovněž třeba dbát svobody slova, přičemž, jak správně uvádí stěžovatel, judikatura Evropského soudu pro lidská práva dovodila, že právo svobodně se vyjadřovat se vztahuje nejen na informace a myšlenky, které jsou příznivě přijímané či považované za neškodné či bezvýznamné, ale i na ty, které zraňují, šokují nebo znepokojují, neboť takové jsou požadavky pluralismu, tolerance a otevřenosti, bez nichž nemůže žádná demokratická společnost existovat (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci č. 5493/72 Handyside).

V čem se však již zdejší soud nemohl se stěžovatelem ztotožnit, je to, že shromáždění nemělo žádným způsobem zasahováno do práv jiných osob. Zásah

do práv jiných osob je přitom důvodem, který ospravedlňuje zásah veřejné moci do shromažďovacího práva – a to jak dle shora citovaného ustanovení Listiny, tak i dle Úmluvy. Shromáždění se totiž mělo zcela programově a cíleně konat před obchodní akademií, hotelovou školou a jídelnou sloužící i víceletému gymnáziu, které navštěvují žáci od 11 let věku. Tyto děti by byly konfrontovány se šokujícími a drastickými (takové přívlastky přiznává sám žalobce v žalobě) fotografiemi, jimž se prakticky neměly možnost vyhnout. To, aby malé děti byly konfrontovány s uvedenými fotografickými panely, bylo přitom zřejmým cílem shromáždění, nikoliv jen jeho nechtěným vedlejším produktem (soudům rozhodujícím ve správním soudnictví je z jejich činnosti známo, že žalobce své akce velmi často zcela vědomě a záměrně situuje do blízkosti škol). Takto malé děti jsou přitom o poznání zranitelnější a ovlivnitelnější nežli jiné složky populace. A právě do práv těchto dětí, jakož i do práv jejich rodičů, by bylo formou shromáždění, kterou žalobce zvolil, zasaženo.

Tato práva jsou přitom rovněž garantována v předpisech nejvyšší právní síly a v mezinárodních smlouvách o lidských právech.

Úmluva o právech dítěte (publ. pod č. 104/1991 Sb.) ve svém čl. 3 odst. 1 stanoví, že zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. V následujícím odstavci téhož článku je uvedeno, že státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, se zavazují zajistit dítěti takovou ochranu a péči, jaká je nezbytná pro jeho blaho, přičemž berou ohled na práva a povinnosti jeho rodičů, zákonných zástupců nebo jiných jednotlivců právně za něho odpovědných, a činí pro to všechna potřebná zákonodárná a správní opatření. Všeobecný komentář z roku 2003 s názvem *Obecná opatření pro provádění Úmluvy o právech dítěte* (General measures of implementation of the Convention on the Rights of the Child) uvádí, že čl. 3 odkazuje na každý legislativní, administrativní a soudní orgán nebo instituci, které jsou prostřednictvím tohoto ustanovení povinny aplikovat hledisko (princip) nejlepšího zájmu dítěte prostřednictvím systematického zkoumání a zvažování možných dopadů svých rozhodnutí a postupů na práva a zájmy dítěte. Zejména budou zkoumány navrhované či existující právní předpisy, správní opatření nebo soudní rozhodnutí, včetně těch, které, ač s dětmi přímo nesouvisí, mohou je ovlivnit nepřímo.

Podle čl. 10 odst. 2 Listiny má každý právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života. Ustanovení čl. 2 dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě pak zakotvuje právo rodičů, aby jejich děti byly vychovávány a vzdělávány ve shodě s jejich vlastním náboženským a filozofickým přesvědčením. Shromáždění, které je nyní předmětem tohoto přezkumu, mělo do shora vypočtených práv zasáhnout tak, že drastickou formou mělo procházející děti konfrontovat s otázkou potratů, přičemž informace dětem mělo poskytovat způsobem nepřiměřeným jejich věku a schopnostem (např. schopnosti kritického myšlení). Panely by byly přitom rozmístěny tak, že děti jdoucí do školy (jídelny) nebo z ní by neměly reálnou možnost se takové konfrontaci vyhnout a musely by být vystaveny zvýšenému psychickému tlaku.

Žalobce sice namítá, že násilí je běžně zobrazováno i v televizních pořadech, zde je ovšem třeba upozornit na to, že je regulována doba, kdy pořady závadné pro mravní vývoj dětí nesmějí být vysílány vůbec (§ 32 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů), jednak i sami rodiče mají jistou možnost regulovat to, nač se jejich děti v televizi dívají. Proto žalobcem uvedená paralela není přiléhavá.

Vedle toho shromáždění by zasáhlo také do práv rodičů těchto dětí, které mají právo seznámit své děti s předmětnou problematikou vlastní formou a ve shodě s jejich vlastním náboženským či filozofickým přesvědčením. Při předmětném shromáždění by měli rodiče pramalou možností dětí ochránit před nepříznivými dopady vystavovaných panelů na psychiku dětí.

Zřetelná je v tomto ohledu i judikturní linie Evropského soudu pro lidská práva. Odlišnost ovlivňování dětí od dospělých vyplývá zejm. z rozhodnutí ve věci č. 30814/06 Lautsi, kde Evropský soud pro lidská práva konstatoval, že děti ve školách jsou obzvláště citlivé a ovlivnitelné: „Vzdělávání dětí je obzvláště citlivým odvětvím, protože děti zatím nemají (v závislosti od stupně vyspělosti dítěte) schopnost kritického myšlení, jež by jim umožnilo udržet si odstup od předkládaných sdělení...“. Z rozsudku velkého senátu v téže věci se dále podává: „Evropská úmluva zakazuje jakýkoliv způsob indoktrinace, agresivní dobývání dětských duší nebo invazivní konvertování.“ Ačkoliv ve výše zmíněném rozhodnutí šlo o působení státu jakožto poskytovatele vzdělání a zřizovatele školských institucí, v nyní posuzovaném případě stát vystupuje jako garant tohoto práva, když využívá své pozitivní pravomoci zabezpečit, aby nedocházelo k nezákonným zásahům do práva na vzdělání ze strany třetích osob, a to v bezprostřední blízkosti školské instituce s ohledem na nemožnost vyhnout se shromáždění, které se tak může z pohledu dotčených studentů jevit dokonce jako školou aprobované vzdělávací působení.

Krajský soud proto uzavírá, že shromáždění bylo zakázáno v souladu se zákonem, neboť Zákon umožňuje v § 10 odst. 1 písm. c) zakázat shromáždění, na němž dochází k porušování zákonných či ústavních práv jiných osob. Podobně Zákon umožňuje v § 10 odst. 1 písm. b) zakázat shromáždění tehdy, dochází-li na něm k hrubé neslušnosti.

Hrubá neslušnost je pojem, který odkazuje na pravidla slušného chování. Obecně platí, že dopustí-li se někdo hrubé neslušnosti, nezpůsobuje to samo o sobě porušení práva. V tomto případě je ovšem situace jiná, neboť je to právní norma, která (právně) sankcionuje hrubé porušení pravidel slušnosti během shromáždění. Hrubá neslušnost během shromáždění je tedy i porušením práva. Touto hrubou neslušností bylo zacílení shromáždění s popsányými šokujícími panely proti dětem; pravidla slušnosti přitom vycházejí právě z nutnosti zvýšené ochrany dětí, zákazu jejich indoktrinace a také z toho, že děti bývají společností všeobecně vnímány jako její nejzranitelnější část.

Vedle toho, že shromáždění pořádané žalobcem bylo zakázáno na základě důvodu, který stanoví zákon, je třeba rovněž uvést, že tento důvod sleduje legitimní cíl, jímž je ochrana ústavně garantovaných práv třetích osob.

Odkazuje-li pak žalobce na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31.5.2012 č.j. 7 As 48/2012-14, v odkazovaném rozhodnutí šlo o skutkově srovnatelnou situaci do té míry, že se týkala obdobné akce žalobce, která byla situována rovněž před školu. Šlo ale o soudní posouzení jiného procesního vyústění akce. Zatímco v případě nynějším jde o posouzení toho, zda bylo shromáždění zakázáno v souladu se zákonem, v případě projednávaném Nejvyšším správním soudem v žalobcem odkazované věci šlo o posouzení toho, zda se vystavením panelů konkrétní osoby dopustily přestupku. Nejvyšší správní soud ve věci sp. zn. 7 As 48/2012 dospěl k závěru, že je vyloučen postih za vzbuzení veřejného pohoršení podle § 47 odst. 1 písm. c) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, jen tím, že by se jiní lidé dozvěděli, že určitá osoba si něco z pohledu těchto jiných lidí pohoršlivého (odporného, odpudivého, nemístného, nehorázného, nepřijatelného, nemorálního, nelidského, zcela vybočujícího z mezí obvyklých názorů apod.) myslí či že má na něco určitý názor, který může být obecně vnímán jako takto pohoršlivý. Svoboda myšlení a svědomí je totiž absolutním a ničím neomezitelným právem (viz dikce čl. 15 odst. 1 věty první Listiny). Za vzbuzující veřejné pohoršení tak mohou být považovány jen projevy jednotlivce samotného ve vnějším světě, které svým obsahem, formou nebo kontextem či kombinací uvedených charakteristik intenzívně narušují mravnost. Ne každé intenzívní narušení mravnosti však lze považovat za vzbuzující veřejné pohoršení. Sleduje-li projev cíl vzbudit svojí formou, intenzitou či obsahem pozornost jiných lidí a upřít ji k určité, z ústavního hlediska legitimní, otázce či záležitosti (zejména otázce obecného zájmu, ale ne nezbytně jen takové), lze provokaci založenou na vyvolání určitého mravního rozhořčení ve veřejnosti považovat za přípustnou, takže o vzbuzení veřejného pohoršení nepůjde. Vždy záleží na konkrétních okolnostech a na pečlivém vážení zamýšleného cíle projevu, jeho obsahu, formy, toho, jakým lidem byl určen (jakého věku, jaké rozumové a mravní vyspělosti), jak skutečně projev působil na tyto lidi, a obecném kontextu, v jakém byl učiněn, např. byl-li učiněn v souvislosti s událostí, u níž je spravedlivé požadovat zvýšenou mírou důstojnosti, piety či zdrženlivosti v projevech určitého druhu, např. na pohřbu. Vystavování výše popsanych šokujících panelů před školou nemůže být ze strany veřejné moci sankcionováno jako přestupek proti veřejnému pořádku.

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 7 As 48/2012 posuzovalo situaci z hlediska přestupkového práva, přičemž represe prostřednictvím správního trestání má nastat až tehdy, není-li postačující právní sankce prostřednictvím jiného subsystému správního práva. Platí tedy, že je-li samotný účel shromáždění postižitelný z hlediska přestupkového práva, pak vždy je dán zároveň důvod k rozpuštění shromáždění. Neplatí to ale naopak: ne každé shromáždění, které je rozpuštěno pro porušení zákona, musí nutně vést k tomu, že budou jeho iniciátoři stíháni za přestupek. Jinými slovy: ne každé porušení normy (správního) práva je přestupkem, ale každý přestupek je vždy porušením právní normy. Jak bylo shora uvedeno, Nejvyšší správní soud ve věci sp. zn. 7 As 48/2012 dospěl k závěru, že není přiměřené stíhat vystavování uvedených panelů jako přestupek proti veřejnému pořádku, zatímco v nyní projednávané věci dospěl krajský soud k závěru, že rozpuštění shromáždění je přiměřeným (dostatečným) opatřením v předmětném případě.

Krajský soud považuje za potřebné dodat, že uvedené úvahy a závěry jsou soudy rozhodujícími ve správním soudnictví ve věcech žalobcem svolávaných shromáždění přijímány konzistentně (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.10.2012 č.j. 2 As 104/2012-35, Sb. NSS č. 2755/2013, na který žalovaný případně odkazuje). Krajský soud proto konstatuje, že tímto rozhodnutím nikterak nenarušuje jednotnou rozhodovací linii správních soudů (nevytváří rozhodnutí pro žalobce překvapivé a neočekávatelné), kdy s touto rozhodovací praxí soudů rozhodujících ve správním soudnictví se plně ztotožňuje a ani v nyní posuzovaném případě neshledal důvody, pro které by se měl od ní odchýlit.

Uvedená rozhodovací praxe soudů rozhodujících ve správním soudnictví vytýčila zcela jasné a seznatelné hranice střetu práva shromažďovacího na straně jedné a práv rodičů a jejich dětí na straně druhé. Při respektování obecně platné zásady o tom, že práva jednoho subjektu končí tam, kde začínají legitimně chráněná práva subjektu jiného, byla vytčena kritéria pro posouzení, kdy v uvedeném střetu garantovaných základních práv nastane situace, kdy je právo shromažďovací nuceno ustoupit.

Těmito kritérii se žalovaný při svém rozhodování v nyní posuzovaném případě přísně držel a právě na základě jejich řádného a správného vyhodnocení o věci rozhodl.

G.

Krajský soud proto uzavírá, že žádný z uplatněných žalobních bodů neshledal důvodným a neshledal současně ani žádné vady napadeného rozhodnutí či řízení, které mu předcházelo, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

S ohledem na uvedené závěry byla žaloba jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítnuta.

H.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšnému žalovanému nevznikly podle obsahu spisu v tomto řízení žádné náklady, které by přesahovaly jeho obvyklou úřední činnost.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 19. září 2013

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu